

บทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน

THE ROLE ON DHAMMA PROPAGATION OF MONKS IN WIANGYONG SUB-DISTRICT, MUANG LAMPHUN DISTRICT.

พระศุภกร ปุณณวุฒิโด (ปันทะช้าง) *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ตามในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ๒) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ๔) เพื่อศึกษาแนวทางการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพวที่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑ มีอายุระหว่าง ๕๐ - ๕๙ ปี จำนวน ๑๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓ มีสถานภาพสมรส จำนวน ๒๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒ มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน ๑๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทจำนวน ๑๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔

๒. ระดับบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ตามทัศนคติของประชาชนในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (= ๓.๓๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน ด้านสันตสนาอยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านสัมปทังสนากับสมุตเตटनाส่วนด้านสมาทปนาอยู่ในลำดับน้อยที่สุด

๓. การเปรียบเทียบระดับบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างการจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพและรายได้ พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง ลำพูน ได้แก่ (๑ ด้านสันตสนาพระสงฆ์เทศน์บรรยาย ซึ่งได้มีการยกตัวอย่างให้ฟังชัดเจนได้ค่อนข้างน้อยหรือปานกลางมีความรู้แจ่มแจ้งเด็ดขาดในการแสดงหลักคำสอนพระสงฆ์เป็นแบบอย่างที่ดีก่อนจะเผยแผ่ธรรมได้น้อยหรือปานกลาง และมีสมาธิความตั้งใจในการเผยแผ่เข้าใจในการเผยแผ่หลักธรรมค่อนข้างน้อยหรือปานกลาง (๒ ด้านสมาทปนาพระสงฆ์มี

* นิสิตปริญญาโท หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

หลักปฏิบัติตามศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อสร้างแรงจูงใจในการนำไปปฏิบัติ ใช้สำเนียง ทำนอง ถ้อยคำที่ชัดเจน ในการเผยแผ่ได้ค่อนข้างน้อยหรือปานกลาง (๓ ด้าน สมุตเตชนา พระสงฆ์แสดงธรรมค่อนข้างไม่ลึกซึ้งและดูเรียบง่ายแสดงบุคลิกภาพในการแสดงธรรมของพระสงฆ์อาจหาญ แก่แล้วได้ค่อนข้างน้อยหรือปานกลาง และเทศนาธรรมให้ตรงกับเหตุการณ์ที่แท้จริงได้น้อยหรือปานกลาง (๔ ด้าน สัมปหังสนา พระสงฆ์แสดงธรรมโดยยกเอาเรื่องราวในธรรมบท หรือนิทานมาประกอบค่อนข้างน้อยหรือปานกลาง แสดงธรรม ยึดตามหลักคัมภีร์มากกว่านำมาประยุกต์ กับสถานการณ์ปัจจุบัน และแสดงธรรมยกสุภาษิต คำพังเพย มาใช้กันค่อนข้างน้อยหรือปานกลาง

๕. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่เน้นให้พระสงฆ์แสดงธรรมแบบเทศน์บรรยายธรรม โดยให้แทรกนิทาน สุภาษิต และประยุกต์หลักธรรมให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันและการวางตัวของพระสงฆ์ต้องมีความสำรวมเรียบร้อยและเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ประชาชนที่มารับฟังสามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

คำสำคัญ : บทบาท, การเผยแผ่, ธรรมะ, พระสงฆ์

ABSTRACT

The objectives of this study were, 1) to study The Monk's Roles of Dhamma Propagation in Wiangyong Subdistrict, Muang Lamphun District, 2) to compare The Monk's Roles of Dhamma Propagation in Wiangyong Subdistrict, Muang Lamphun District classified by personal factors, and 3) to study the problems, obstacles and suggestions about The Monk's Roles of Dhamma Propagation in Wiangyong Subdistrict, Muang Lamphun District, and 4) to study the propagation way of the of Dhamma Propagation in Wiangyong Subdistrict, Muang Lamphun District,

Research outcomes are concluded

1. Most of the respondents were female, amount 192 people, accounted for 51.1 percent. Aged between 50 - 59 years old, amount 114 people, accounted for 30.3 percent, Married Status amount 234 people, accounted for 62.2 percent. Elementary Education, amount 158 people, accounted for 42.0 percent. Self-employed, amount 99 people, accounted for 26.3 percent, Average Income per month, less than 10,000 Baht, amount 169 people, accounted for 44.4 percent.

2. The level of The Monk's Roles of Dhamma Propagation accordance with the attitude of people in Wiangyong Subdistrict, Muang Lamphun District found that, the respondents had the opinion in the overall at a medium level (= 3.32), considering each aspect was found that the Santassana was at the highest level,

secondary, the Sampahungsana and Samuttethana and, the Samatapanna was at the least level.

3. The comparison of The Monk's Roles of Dhamma Propagation accordance with the attitude of people in Wiangyong Subdistrict, Muang Lamphun District, the hypothesis testing by analysis of difference, classified by personal factors, including gender, age, education, occupation and income. Found that the overall difference was significant at the level of 0.05, accepted the hypothesis,

4. The problems, obstacles and suggestions on the The Monk's Roles of Dhamma Propagation accordance with the attitude of people in Wiangyong Subdistrict, Muang Lamphun District, including: (1. Santassana : The monk giving a sermon, inefficiency knowledge, less concentration and intention for Dhamma Principles propagation, 2) Samatapanna: The monk has been defecting in the Sila, Samàdhi, Pannà to create incentives to implementation, using an accent, tone, clear wording. Cause the propagation has been being not as good as expected, (3 Samuttethana : The monk preached not profound and simple, the personality in the preaching is not bold and brave as good, as expected, 4) Sampahungsana : The monk raised a little story that related to the tale chapter on Dhamma preaching, adhering to the scripture more than applied to the current situation and preach proverb quoted, aphorism used quite a few.

5. The qualitative study found that the most Key Informants emphasize on the monk to preach a descriptive sermon, to insert tales, proverbs and applied Dhamma principles to the current situation, and the monk's behavior must have been composed and set a good example for people who are hearing can be analyzed to be used as a guideline of the lifestyle.

Keywords : Role, Propagation, Dhamma, Monk

๑.บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมโลกตะวันตก ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัด พระสงฆ์ และพุทธศาสนิกชนเปลี่ยนไปจากเดิม โดยเฉพาะปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารไร้พรมแดน ที่ทำให้ชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป เพราะ ชาวโลกสามารถ ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย ประกอบกับการเปิดเสรีทางด้านเศรษฐกิจและการค้า ทำให้ต้องตกอยู่ภายใต้ภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในทุกด้าน เพื่อความอยู่รอดของสังคมและคนใน

สังคมนั้น ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสาระสำคัญของชีวิต ละเลยการพัฒนาจิตใจมุ่งเน้นเพียงการพัฒนาทางกายและอารมณ์ เพื่อสนองความต้องการเสพในลักษณะวัตถุนิยมและบริโภคนิยม จึงไม่สามารถพัฒนาคนให้มีจิตซาบซึ้ง เข้าใจและเห็นคุณค่าของธรรมะได้อย่างแจ่มแจ้ง จึงก่อให้เกิดผลร้ายขึ้นในสังคมไทยมากมาย ท่ามกลางสังคมที่มีการแข่งขันสูงต้องการความรวดเร็วฉับไว การที่จะให้ธรรมะเข้าไปถึงจิตใจได้ ต้องทำงานในลักษณะเชิงรุก จึงมีการเผยแพร่ในรูปแบบอื่นที่หลากหลาย พร้อมทั้งจะนำเสนอถึงที่บ้าน ที่ทำงาน หรือที่สาธารณะต่างๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะ เป็นต้น^๑ ซึ่งปัญหาการเผยแพร่ธรรมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งไม่สามารถเข้าถึงจิตใจของประชาชน^๒ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุนทร รตนปัลโย (มติยาภักดิ์)^๓ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการเผยแพร่ธรรมะในยุคปัจจุบัน(๒๕๔๙)” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบัน พระสงฆ์ที่ออกไปเผยแผ่ธรรมะยังมีความรู้ ความแตกฉานในหลักธรรมวินัยปฏิบัติปฏิบัติ (เชี่ยวชาญด้านภาษา) ค่อนข้างน้อยหรือปานกลาง การรู้จักการวิเคราะห์บริบทผู้ฟัง การรู้จักการถ่ายทอดในรูปแบบวิทยาการโลกยุคใหม่ การเทศน์ การบรรยายยังคงใช้ภาษาเก่า ๆ เดิม ๆ ตามจารีตประเพณี ทำให้เกิดปัญหาในการเผยแพร่ธรรม ในขณะที่พุทธศาสนิกชนไทย เกิดปัญหาการไม่เข้าใจภาษาธรรมนี้ด้วย

ในเขตพื้นที่ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ ๘ หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ปกครองขนาดเล็ก มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกิดจากการผสมผสานการดำเนินชีวิต และศาสนา พุทธความเชื่อเรื่องการนับถือผี ส่งผลทำให้มีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของประเพณีที่จะแตกต่างกันไปตามฤดูกาล พระสงฆ์ส่วนใหญ่จะแสดงธรรมตามตำราหรือคัมภีร์ โดยไม่ค่อยบรรยายธรรมแบบเจาะลึกและมาประยุกต์ให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน ทำให้ประชาชนที่มารับฟังอาจได้รับสาระจากหลักธรรมพระพุทธศาสนาค่อนข้างน้อย หรือปานกลาง และทำให้ประชาชนในตำบลเวียงยองอาจไม่ค่อยสนใจในหลักธรรมพระพุทธศาสนา ทำให้ประชาชนอาจเข้าใจในหลักธรรมพระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์บรรยายมานั้นได้ไม่ลึกซึ้งเท่าที่ควร ซึ่งเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์ที่จะต้องเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพราะการเผยแผ่นั้นเป็นนับว่าเป็นหัวใจของการสืบอายุพระพุทธศาสนาและเป็นการแสดงเจตนาต่อพุทธประสงค้อย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูนว่ามีความพึงพอใจมากน้อยแค่ไหนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อที่จะได้นำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสืบต่อไป

^๑ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), การเผยแผ่เชิงรุก, หน้า ๙.

^๒ สัมภาษณ์ พระครูวิสิฐปัญญากร, เจ้าอาวาสวัดบ้านตอง รองเจ้าคณะจังหวัดลำพูน, วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

^๓ พระสุนทร รตนปัลโย (มติยาภักดิ์), “การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการเผยแพร่ธรรมะในยุคปัจจุบัน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), บทคัดย่อ.

๒.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทในการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน

๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทในการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน

๒.๔ เพื่อศึกษาแนวทางการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

๓.วิธีดำเนินการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่กำหนดไว้ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองจังหวัดลำพูนจำนวน ๘ หมู่บ้านจำนวนทั้งสิ้น ๖,๑๖๗ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๗๖ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการเผยแพร่ของพระสงฆ์ตามทัศนคติของประชาชนในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓) สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทในการเผยแพร่ของพระสงฆ์ตามทัศนคติของประชาชนในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน โดยจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔) ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการเผยแพร่ของพระสงฆ์ตามทัศนคติของประชาชนในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่(Frequency)

๕) ข้อมูลเชิงคุณภาพทำการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique)

๔. ผลการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน ๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑ มีอายุระหว่าง ๕๐ - ๕๙ ปี จำนวน ๑๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓ มีสถานภาพสมรส จำนวน ๒๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒ มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน ๑๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทจำนวน ๑๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ตามทัศนคติของประชาชนในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน

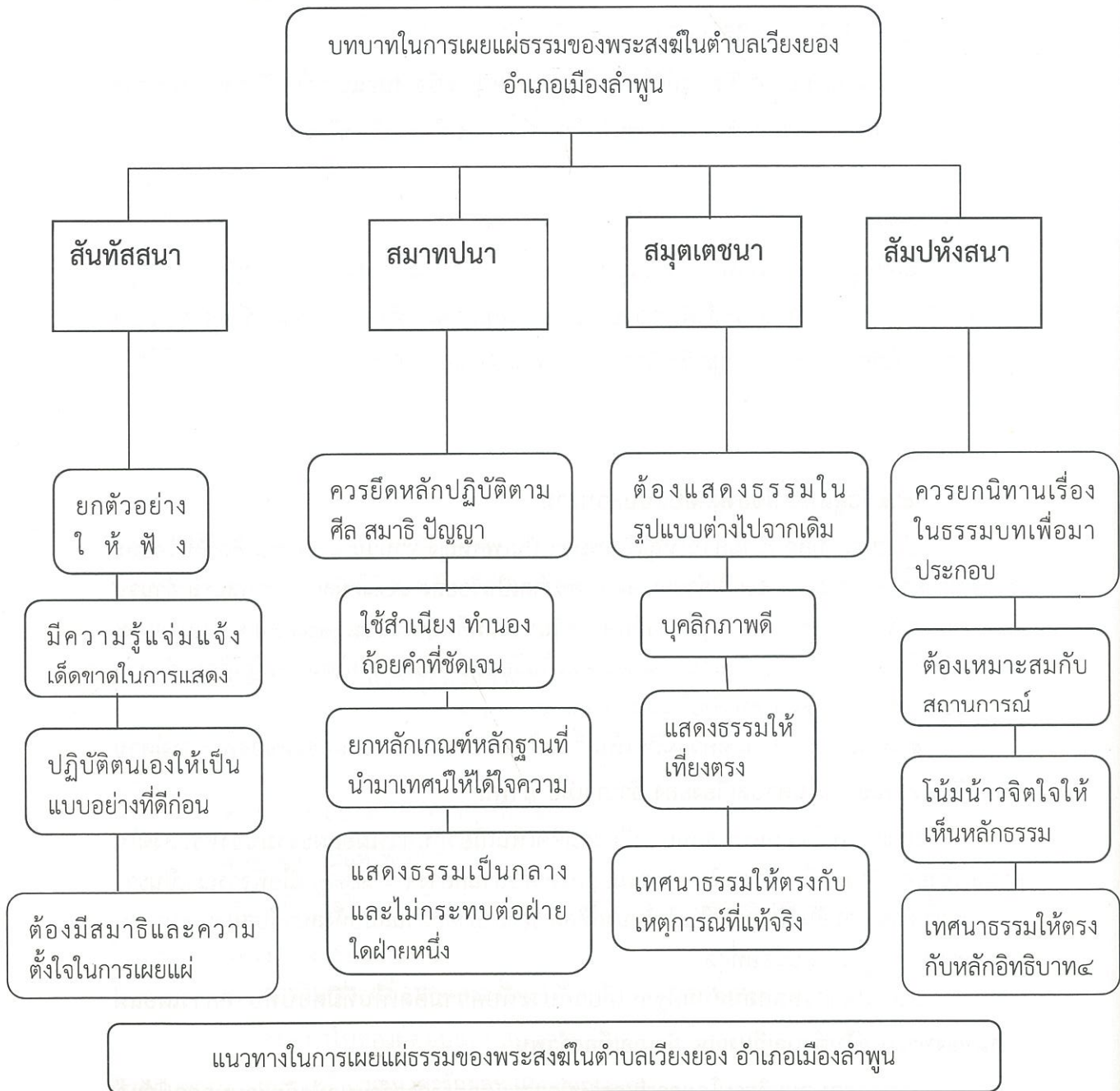
ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (= ๓.๓๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน ด้านสันติสนาอยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านสัมพันธสนากับสมุทเตตนาส่วนด้านสมาทปนาอยู่ในลำดับน้อยที่สุด

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการเผยแพร่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน

การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างการจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพและรายได้ พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องบทบาทการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน ด้วยวิธีวิจัยแบบผสมผสานอย่างเท่าเทียม (Mixed Research Method)

แผนภาพ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ประชาชนในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน มีความคิดเห็นต่อการเผยแผ่ธรรมของ พระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นการบ่งชี้ถึง ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการแสดงธรรมของพระสงฆ์ ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน โดยเฉพาะหลักเทศนาวิธี ๔ ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในหลักการเทศน์ของพระสงฆ์

พุทธวิธีการสอน ๔ จึงมีความสำคัญในฐานะเป็นต้นแบบของงานเผยแผ่พุทธธรรม มีผลให้ ผู้ฟังแปรเปลี่ยนทัศนคติเชิงลบที่มีต่อการศึกษาธรรม เป็นความตื่นตัวในการฟังการศึกษา เพราะเห็น ถึงคุณประโยชน์ของพระธรรมที่มีต่อชีวิต จนเกิดการยอมรับและศรัทธายิ่งขึ้นไป ที่สำคัญก็คือ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ว่า อรรถประโยชน์ของพระธรรมนั้นมีใช่เป็นเรื่องเฉพาะของพระสงฆ์เพียงฝ่ายเดียว บ้าง เป็นสิ่งที่ยากแก่การเข้าใจบ้าง เป็นเรื่องไกลตัวที่คงมุ่งแต่การหลุดพ้นบ้าง หรือเป็นเรื่องที่ควร สนใจเมื่อถึงวัยชราเท่านั้น ทัศนคติเชิงลบเช่นนี้จึงควรเป็นผลสะท้อนกลับมายังผู้ทำหน้าที่สังสาร ธรรมให้ได้ทราบ สำหรับนำมาพิจารณา ปรับปรุง พัฒนาคุณสมบัติและความพร้อมของพระสงฆ์ใน ด้านต่างๆ เพื่อให้การสื่อสารธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณประโยชน์อย่างสูงสุด การ เทศนาธรรมตามหลักพุทธวิธีการสอนของพระพุทธเจ้า ๔ ประการเป็นเครื่องมือแนวทางของพระสงฆ์ ในการเผยแผ่ศาสนาผ่านหลักธรรมเทศนา แก่ประชาชนในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูนให้นำ หลักที่พระสงฆ์อธิบายเข้าใจชัดไปปฏิบัติต่อไป

๖. ข้อเสนอแนะ

๖.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรเสริมความรู้ความเข้าใจการเผยแผ่ธรรมแก่พระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง ลำพูน อาจเป็นรูปแบบการอบรม สัมมนา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับพระสงฆ์มากขึ้น เพื่อทำให้ประชาชนที่มารับฟังสามารถสรุปเนื้อหาใจความจากการเทศน์ของพระสงฆ์ได้ดีขึ้น

๒) ควรเสริมสร้างการยอมรับความแตกต่างทางความคิดและการวิพากษ์วิจารณ์ของ ประชาชนที่มีต่อการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ เพื่อให้ทุกคนยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้เต็มที่ และจะทำให้ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งเป็นหน้าที่ของหน่วยงาน สำนักงาน พระพุทธศาสนา หรือหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลประจำตำบล จัดโครงการสัมมนา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

๓) ควรสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับพระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูนอาจ เป็นการอบรม การกิจกรรมได้วาทิ หรือ กิจกรรมเข้าวัดฟังธรรมเข้าวัดฟังธรรมเป็นต้น และพระสงฆ์ ไม่ควรจะมีอคติ ความลำเอียงในการเผยแผ่ธรรมแก่ประชาชน

๔) ควรสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่ประชาชนในการฟังธรรม ประชาชนที่มาฟังธรรมควรจะให้ เกียรติแก่พระสงฆ์ที่แสดงธรรม เช่น ตั้งใจฟังธรรม ไม่คุยกันในขณะที่พระสงฆ์กำลังแสดงธรรม ไม่ส่ง เสียงดังในขณะที่พระสงฆ์แสดงธรรมเป็นต้น

๕) ควรมีการกระตุ้นจิตสำนึกที่ดีแก่พระสงฆ์ที่มีหน้าที่เผยแผ่หลักธรรมคำสอนทาง พระพุทธศาสนา เช่น มีการวางตัวที่ดี มีความตั้งใจในการเผยแผ่ธรรมหมั่นศึกษาหาหลักธรรมมาเผย แผ่แก่ประชาชน

๖.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) พระสงฆ์ในตำบลเวียงยองควรมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหลักธรรมพระพุทธศาสนา จากพระไตรปิฎก สุภาษิต นิทาน เป็นต้น เพื่อมาประยุกต์ให้เข้ากับเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน เพื่อให้ประชาชนที่มารับฟังธรรมเทศนา สามารถนำไปปฏิบัติได้

๒) ประชาชนในตำบลเวียงยอง เมื่อเข้ามารับฟังธรรมจากการเผยแผ่จากพระสงฆ์ มีมารยาท ความเคารพต่อพระสงฆ์ เช่นนั่งเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่คุยกัน ไม่ส่งเสียงดัง แต่งตัวมีมารยาท เป็นต้น เพื่อให้เกียรติต่อสถานที่ และพระสงฆ์ที่กำลังแสดงธรรมของพระพุทธศาสนา

๓) พระสงฆ์ในตำบลเวียงยอง ควรยอมรับความแตกต่างทางความคิดของประชาชน ไม่แสดงธรรมกระทบตนเอง และผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มาฟังธรรม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๔) ประชาชนในตำบลเวียงยอง ควรจะใช้โอกาสในเวลาว่างเข้ามาฟังการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อที่จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรม แล้วนำไปประยุกต์ให้เข้ากับชีวิตประจำวัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อตนเอง และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์

๕) พระสงฆ์ในตำบลเวียงยองควรพิจารณาได้ไตร่ตรองให้ดีก่อนที่จะแสดงธรรมบรรยายแก่ประชาชน โดยคิดให้ดีก่อนว่าหลักธรรมที่จะนำมาแสดงแก่ประชาชนในครั้งนี้อีกหรือไม่ จะกระทบต่อบุคคลอื่นมากน้อยเพียงไร ถ้าเห็นสมควรแล้วก็ควรยกหลักคำสอนมาแสดงตามฐานะของพระสงฆ์ที่ดีเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน

๖.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบหรือวิธีการเสริมสร้างบทบาทในการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ในระดับท้องถิ่น หรือในระดับชาติ เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาเกี่ยวกับบทบาทในการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ต่อไป

๒) ควรประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่นเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยบทบาทในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ตามทัศนคติของประชาชน เช่นหลัก อิทธิบาท ๔ สังคหวัตถุ ๔ เป็นต้นเพื่อให้ทราบถึงแนวทางบทบาทในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ ตามทัศนคติของประชาชนตามหลักธรรมอื่นต่อไป

๓) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการเผยแผ่ธรรมของพระสงฆ์ตามหลักพุทธลีลาการสอน ๔ หลังจากศึกษาและประยุกต์ใช้งานวิจัยนี้แล้ว

บรรณานุกรม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

พระสุนทร รตนปโยธ (มติยาภักดิ์). “การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ธรรมะในยุคปัจจุบัน”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.